

BALLETI- HARULDUS «ESTONIAS»

Klassikalises balletiliteratuuris pole just palju toeseid, mille koreograafia oleks läbi aegade suutnud säilida muutmatusena. Põhiline osa sellistest kuulub Taani ballettmeistrile August Bournonville'ile (1805—1879). Juhtus nii, et tema ballettidesse suhtuti harvaesineva pieteeditundega. Paljud neist püsisid aastakümneid Taani ja Rootsi lavadel ja nii on tänaseni säilinud «Valdemar» (1835), «Sülfiid» (1836), «Napoli» (1842), «Hardangeri pulmarong» (1853), ja teised, muusika autoriteks enamasti vähetuntud taani heliloojad.

Süvenev huvi eelmiste sajandite muusikaliste lavateoste vastu on nüüdisaja vaatajale kättesaadavamaks muutnud ka Bournonville'i looming. XX sajandi teisel poolel on seda Euroopa ja Ameerika lavadele aidanud üle kanda mitmed Bournonville'i koreograafiat hästi valdavad ballettmeistrid.

1975. aastal jõudis ballett «Sülfiid» Herman Løvenskioldi muusikaga Leningradi Väikese Ooperi- ja Balletiteat-

Sülfiid (Inge Arro) ja James (Andrei Ustinov) H. Løvenskioldi balleti «Sülfiid» II vaatuses.

ri lavale Elsa Marianne von Roseni vahendusel. Samas redaktsioonis, lavastajaks Leningradi Kirovi-nimelise Ooperi- ja Balletiteatri peaballettmeister Oleg Vinogradov, tema assistendiks Jelena Vinogradova, jõuab «Sülfiid» 25. detsembril «Estonia» teatri lavale. Dirigeerib Endel Nõgene, kujunduse ja kostüümide kavandid on Kopenhageni vanade materjalide põhjal koostanud Igor Ivanov Leningradist.

«Sülfiidi» õppimisel süvenes «Estonia» balletitrupp XIX sajandi keskpaiga balleti stiili ja traditsioonidesse, kusjuures see polnud sugugi kerge ülesanne. Balletis etendab muu hulgas suurt osa panto-

miim. Jelena Vinogradova ütlust mööda on «selle esitraditsioonid tänaseks muutunud kadunud maailmaks, mille uuesti lavastamine on suurepärase artistlikkuse kool». Ebatavaliselt palju nõuab Bournonville' koreograafia meestantsijatelt. Romantilisel puhta ja puutumata on «Sülfiid» tänapäeva vaatajale üks veetlevamaid ballette. Selle esimestel etendustel tantsivad peaosades Inge Arro, Elita Erkina (Sülfiid), Juri Jekimov, Andrei Ustinov (James), Tatjana Bassova, Larissa Sintsova (Effie), Juta Lehiste, Jānis Garancis (Madge), Aleksandr Basihhin, Vladimir Kuzmin (Gurn).